

B2-páholy

A mikor a szerkesztő arra kér már hetek óta, írnék olyan páholy-cikket, amely Iliáról szól (vagy szó esik benne róla), akkor arra kell gondolnom, hogy valamiért most nagyon fontossá vált Ilia Mihály személye az irodalomban, vagy az irodalomnak Ilia személyének a „rehabilitálása”. Nem feltétlenül a betöltött nyolcvan év miatt, de nyilván annak is van jelentősége abban, ha sokan és sokféleképpen meg akarják most ünnepelni. Ilia, akár tetszik ez neki, akár nem, legendává vált, és ennek a legendának a mélyén (vagy azt növelendő) az a szerény, még csak nem is sértődött elhúzódság, távolságtartás áll, ami jellemzi az ő egész tevékenységét és viselkedését, mintegy negyven év óta. Amikor 1974-ben becsukta maga mögött a szerkesztőség ajtaját és hazament, akkor ez nem kétjelképes gesztus volt a részéről. Az ajtót örökre csukta be maga mögött – gondolom, az elmúlt időszakokban lett volna lehetősége újra vállalni a lap (és más lapok) szerkesztését, úgy rémlik, volt is megkeresése ez ügyben, de ez ma már csak találgatás a részemről –, a hazamenés pedig olyannyira jól sikerült, hogy azóta se nagyon mozdul ki onnan, legfeljebb bejár az egyetemre, oda is egyre ritkábban egy idő óta, vagy elmegy évi két-három irodalmi rendezvényre, amelyeket érdemesnek tart a figyelmére a városban. Persze ezzel nem záródott ki az irodalomból, sőt az irodalom irányításából sem, ha utóbbi nem is közvetlen gyakorlatot jelent. Ma is élénk napi levelezést folytat – immár a világhálót használva fel a drága bélyeggel ellátott lassúdad postai levelek helyett –, barátokkal és ismerősökkel határon innen és határon túl, irodalmárokkal és művészekkel, érdeklődőkkel és rá világablakot nyitó ismeretlenekkel. Mindenről tud, ami történik, mindenről van véleménye, ami állásfoglalást kíván, és ha kérik, van tanácsa, ha intelme nem is. Olyan szerkesztő tehát, akinek egy lapja ugyan nincs, de sok lapot meg tudna szerkeszteni abból a rendkívüli tapasztalatból, amelyet a hozzá fordulókkal megoszt. A huszadik század második felének Osváthja, szoktam állítani róla, nem alaptalanul, akinek ez a megbecsültsége már fél évszázada megvan, valódi megbecsülése azonban még várat magára. Nem tudom, mi az, csak sejtem, de lehet, hogy még a sejtésem is távol áll attól, aminek lennie kellene. Magamat szerencsésnek mondhatom, hogy viszonylag sokat találkoztam vele életemben (én voltam az utolsó költő-felfedezettje, jelenthetem ki ezt is büszkén, akít még közölni tudott...), persze közel sem annyit, amennyit kellett vagy mint amennyit szerettem volna. „De hova bújhatok el? – írja közelgő nyolcvanadik születésnapjára célozva egyik, utólagos engedélyével itt közölt levélrészletében, melyet a hét elején kaptam tőle. – Még Tápé sem menedék már, a kutyák elárulnak. Ahogy végigmegyek a fiamékhoz a Rába meg a Börzsöny utcán, vagy kiszaladnak a kutyák üdvözölni, vagy ugatással köszöntenek. Nyáron megszokták, hogy szinte egyedülként baktattam ott, és ismernek már.” Nos, nekem is van egy titkos vágyam, amelyet még soha nem mertem elmondani neki. Elkísérni őt egyszer, egy ködös őszi hajlalon Tápéra, végigballagni a kutyaugatós utcák sorfala között, ki a temetőbe, ahol csak köd van és felhők, és ahol csak sírok vannak és zörgő avar, ahol ősszel már fanyar a virággillat, és szüntelen hallatszik az örökre elnyugodottak hatalmas, egyetlen lélegzete, a szél. És csak állni a régiek között, az övéi között, nem beszélni, állni, hallgatni egymást magunkban. Hallgatni az időt. Sok hallgatás és elhallgatás volt már Ilia Mihály életében, személye körül. Ez a hallgatás talán más lenne. Ebben a hallgatásban (is), tudom, nagyon megértenénk egymást...

Zalán Tibor

NAPÚT

Irodalom, művészet,
környezet

XVI. évfolyam 7. szám

A Cédrus Művészeti Alapítvány megbízásából kiadja a Napkút Kiadó Kft. Megjelenik évente tízszer.
Főszerkesztő: **Szondi György**. Szerkesztik: **Bába Szilvia** (művelődés), **Babics Imre** (vers),
Balázs Géza (nyelvművelés), **Bognár Antal** (évkönyv), **Borbély András** (kisebbségek), **Elek Szilvia** (zene),
Hlavacska András (műbírálat), **Kovács Ildikó** (szöveggyűjtés), **Prágai Tamás** (próza), **Sebeők János** (környezet), **Szondi Bence** (törtélem), **Vincze Ferenc** (dokumentum), **Wenner Tibor** (művészet).
Szerkesztőségvezető: **Szondi Eszter**. Napút-kör: **Csáji László Koppány**, **Csűrös Miklós**,
Doncsev Toso, **Gráfik Imre**, **Hankiss Elemér**, **Jankovics Marcell**, **Dr. Koncz Gábor**,
Radnóti Zsuzsa, **Rakovszky Zsuzsa**, **Szörényi László** (tiszteltetelli konzulensek).

Alapította: **Masszi Péter**. Lapterv: **Gosztola Gábor**.

Szerkesztőség: Ady Endre Művelődési Központ, 1043 Budapest, Tavasz u. 4.

Telefon: (1) 225-3474 • Mobil: (70) 617-8231 • E-mail: napkut@gmail.com • Honlap: www.napkut.hu

A Cédrus Művészeti Alapítvány adószáma: 18110661-2-41

Nyomdai kivitelezés: Érdi Rózsa Nyomda. Terjeszti a Hírker Zrt. és az NH Zrt. ISSN: 1419-4082

B2-páholy

Zalán Tibor tárcája . . . . . borítóbelső

Fénykör

Botos Kata: Kövi Szűz Mária 3
Czeizel Endre: A Gellért-hegyi Szabadságszobor . 5
Gergely Gábor: Kőasztal a telep végén 5
Görgy Gábor: A Lukács fürdő platánjai. 7
Hoppál Mihály: A csillaghegyi uszoda 8
Kabdebó Lóránt: Szabó Lőrinc-emléktáblát
a „Nyócker”-be! 10
Monspart Sarolta: Az én „Majorom”, a Városmajor 19
Rockenbauer Zoltán: A Bródy–Szentkirályi sarok 21
Rostás-Farkas György: Helyek és emlékek . . 25
Surján László: A maradás háza 26
Tábori László: Egy ház a Szigony utcában . . . 28
Toót-Holló Tamás: Buja lidérctánc,
lombok közt rejtekező agancs 30
Vadász György: Drága, – nyárvégi játék. . . . 35

Bognár Antal: Pizzini (3 db)
és spanyolcsizma (1,5 pár) 37
Hetényi Zsuzsa: A cenzúra tett műfordítóvá. . 40
Juhász Anikó: A fordítás flamingója. 40
Károly Judit: Több olvasat 46
M. Nagy Miklós: A műfordítás mibenlétéről . . 47
Osváth Gábor: Elmékedések a fordításról
a koreai nyelv ürügyén 50
Suhai Pál: A műfordításról 53
Szalai Lajos: Titkon táplált passzió. 55

Tizennegydemagunkban

Szidu Evdoxia vallomása 56

Ébert Tibor: Menetrend (Halotti beszéd);
Lehetetlenség; Utolsó este; Halotti menet 60
Ádám Tamás: Az lesz fontos;
Nem árulnak naptejet; Zuhanás 62
Kerék Imre: Négysorosok. 64

Szóvár / Tárlat

Luzsicza Lajos festményei . . . . színes melléklet
Balázs Géza: Luzsicza Lajos
Érsekújvárnak nyelvi ízei 65

Csáji László Koppány: Ismerős–ismeretlen
tengelyen. 68
Sonyovszki László: Az utolsó; Derűre ború;
bőröm a kezeden 69

Szakállas Zsolt: Áthágva; Vészfék 70
 Kulik Tamás: Az elmúlásról. 72
 Tóth Dániel: Ars poetica. 73
 Mészáros László: Hazátlan hexameter;
 Magamban beszélek; Nem mondhatom el...
 Ősz végi hexameterek. 74
 Saitos Lajos: Gerezdek. 76
 Sall László: a zöld nadrágot, azt; 78

Hetedhét

A Száz költő egy vers költőnei
 (Fittler Áron fordításai) 80
 Guy Vanderhaeghe: Medvetáncoltatás
 (Hamerli Nikolett fordítása) 84
 Vladimír Balla: Az apa nevében
 (Dobry Judit fordítása) 95

Ablak

Petróczi Éva: Receptek és történetek – Krúdy
 köpönyegéből (Ugron Zsolna: Hét évszak –
 Receptek és történetek) 109
 Bakonyi István: Kissé megkésve
 egy fontos kötetről
 (Koppány Zsolt: Derengő városmúlt) . . . 111

Miért

Suhai Pál: Rilke és a világháború 113
 Kirilla Teréz: Egy Kertész-interjú tanulságai. . 119

Évnap

Petz György: Egy istenes vers,
 ami mégsem csak materialista 122
 Fenyvesi Félix Lajos: Szeptemberi levél. . . 124

Lászlóffy Csaba: Két változat, Szabó Lőrinc-sorra;
 Lőrinc-papa már; A Teremtő kísértései. . . 125

Napút-díj

Szepes Erika: Laudáció (Lászlóffy Csabáról). . . 127

E számunk szerzői. 129

Illusztrációk

Luzsicza Lajos alkotásai 71, 79

Melléklet

Káva Téka - Napút-füzetek 87.

Mile Stojic: Govori Petrus: o posvetama
 (Az Országos Idegennyelvű Könyvtár
 8. műfordítás-pályázatának anyaga)

NAPÚT

Irodalom, művészet,
 környezet

XVI. évfolyam 7. szám

Fénykörök

ÖNARCKÉP

E számunk képzőművész vendége, Luzsicza Lajos tanított a Budapesti Pedagógiai Főiskolán, több éven át a Műcsarnok vezetője volt. Alapítója, szervezője a dunaszerdahelyi Kortárs Magyar Galériának (1994), a békéscsabai Szlovák Galéria megalakításának kezdeményezője. 1960-tól önálló alkotói munkásságot folytat. 1971: Munkácsy-díj, 1981: érdemes művész, 1996: Érsekújvár város díszpolgára, 1997: Magyar Köztársasági Érdemrend kiskeresztje.